

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De remediis superbiæ. Cap. XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

Nolle se-
ipsum, effi-
cax reme-
dium con-
tra super-
biam.

PRIMUM superbiae remedium est, con-
sideratio propriae vilitatis tam in corpore
quàm in anima: tam illius quæ nobis cum cæ-
teris communis est, quàm illius quæ in nobis
singulariter agnoscimus in occulto vel in aper-
to, siue sit naturalis siue accidentalis. Consi-
dera vilitates & infirmitates corporis: quid
fuimus, quomodo concepti sumus, quomodo
in utero nutriti & nati: quid sumus intrinse-
cùs sub cute, quæ sordes ebulliunt per apertu-
ras, quàm facile deperit quicquid in nobis
pulchrum est, & validum apparet; quod mors
semper propinquat, & quales post mortem eri-
mus. Item quod exteriores honores non sunt
nostri naturaliter. Diuitiæ terra sunt, & de
terra tolluntur: ut pecuniæ, possessiones: & ho-
nores non impenduntur homini pro se, sed
pro questu qui inde speratur. Sicut vultures &
canes accurrunt ad cadaver quàm diu sperant
inde satiari: sed cum totum corrose rint quod
nisi sicca ossa remanent, tunc relinquunt ca-
daver. Item bona mentis nostræ non sunt no-
stra, sed dona Dei: & rationem inde reddituri
sumus districtè: ut sunt scientia, ingenium,
virtutes. Mala nostra purè mala sunt, & ex
pluribus circumstantiis grauiora, & grauius sup-
pliciis digna. Bona nostra nõ purè bona sunt,
sed multipliciter imperfecta: ut pigriria, desi-
dia, vana gloria, hypocrisis, tepiditas, & vanæ
cogitationes, & imperseuerantia, & cætera vi-
tia sæpe vitiant bona opera nostra quæ faci-
mus, & maculant sacrificium nostrum tam
actionum quàm orationum, ut minus sit Deo
acceptum, & minus nobis meritorium. Item
expo-

expositi sumus pluribus periculis & æternæ dānationi: & pluribus vitiis & peccatis onerati & miseris subiecti. Vnde ergo superbit terra & cinis homo tam vilis? Secundum est exercere se in humilibus operibus, vilibus & despectis officiis, & rusticanis laboribus: humili habitu incedere, humiles mores & verba habere, locum nouissimum eligere, nihil iactantia & ostentationis prætere. Hæc & his similia cum in consuetudinem versa fuerint, mentem ad humilitatem inclinant. Si autem vana gloria vel superbia pulsat mentem, pro huiusmodi humiliatione, hoc est, ex nouitate vel raritate huius humiliationis iā per longum usum ista vanitas euanescit, vt legitur in Psal. In Deo faciemus virtutem, & ipse ad nihilum deducet inimicos nostros. Tertium est quod superiores & meliores se debet attendere tam homines, quàm ipsum Iesum Christum Deum & hominem, vt eorum comparatione sibimet vilescat homo, qui se aliquid esse putat, sicut locusta ad gigantem; calculus ad mōtem, gutta ad flumen: & hoc tam in faciendo bona quàm patiēdo aduersa. Pannosus garsio vilescit inter purpuratos: sic nos debiles in virtutibus respectu maiorum & sanctorum, siue ante nos fuerint siue nobiscum.

Eccl. 10, 9
Humilia
exercitia
vsarpades

Psal. 59, 24

De triplici inuidia.

CAP. XXVIII.

INVIDIA triplex est. Prima, non gaudere de bonis alterius, & non dolere de malis eius. Et hoc est contra charitatem proximi, quem tenemur diligere sicut nosmetipsos: cum nemo de proprio bono nō gaudeat, vel de malo nō doleat. Secunda est dolere & torqueri in bonis alterius, & gaudere & optare ma-
lum